

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De ministro vnctionis. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

se, vel in hoc individuo sit periculosus, esto, censeat Chapea-
nula de ministrat. Vnction. c. 5. q. 11. ministrandam esse vnctio-
nem sub conditione: at verius existimo cum Layman. tract. 8.
r. 4. circa finem, ab hoc sacramento supercedendum esse: tum,
quia non est sacramentum necessitatis, tum, & precipue, quia
sacramentum ministrari non potest ei, quem saltem sub opi-
nitione probabili non constiterit, illius fructus esse capaxem:
tum, quia est preceptum, ne aliis, quam vita periclitantibus
ministratur; cuius precepti transgressioni exponitur, qui in-
firmo dubium vite periculum tantum habenti vnctionem
concederet.

14. Sed, an hoc periculum vite requiratur non solum ad li-
citam, sed etiam ad validam ministracionem, difficultate non
carer. Coninch. disp. 19. dub. 7. num. 25. negat requiri. Mouetur,
tum ex Iacobo, qui solum ex postulat infirmitatem, nullius pe-
riculi mortis mentionem faciens, ibi: *Infirmatur quis in vobis
inducat Presbyteros, &c.* tum ex Trident. sess. 14. c. 3. asserente,
hanc vnctionem esse infirmis adhibendam, illis presertim, qui
tam periculosos decumbunt, vt in exitu vite constituti videan-
tur: vbi notandum est verbum, *presertim*, quod indicat aliis
infirmis ab iis, qui constituti sunt in exitu vite, Vnctionem
esse adhibendam: tum ex Florent. dicente, his tantum in-
firmis Vnctionem dari debere, de quorum morte timetur.
Expendo verbum, *debere*, quod licitum vltimum, non valorem
spectat, aliis loco, *debere*, vt retetur Concilium verbo, *posse*. Tum
ratione, quia, si ad valorem sacramenti periculum mortis ex-
postulatur, cum hoc incertum sit, saepe hoc sacramentum in-
ualide conferretur, neque deberet vnquam ministrari absolu-
te, nisi cum periculum mortis certum esset, ac proinde expe-
ctandum esset, vt infirmus animam iam ageret: quod est con-
tra superioris dicta, & receptam consuetudinem.

15. Caeterum communior sententia tenenda est, inuali-
dum esse sacramentum infirmo ministratum, qui nec ratione
infirmitatis, nec ob debilem eius complexionem periculum
mortis iudicio peritiorum subit. Sic tradit Suar. t. 4. in 3. p. disp.
42. sect. 2. n. 4. & 5. Bonac. disp. 7. de vnct. q. vnic. p. 5. n. 5. Mouet
primò ex Trident. sess. 14. in prooemio huius Sacramenti, asseren-
te, institutum esse à Christo Domino, vt finem nostrae vite, ra-
quam firmissimo quodam praesidio, muniret aduersus Diaboli
insidias. Supponit ergo, non aliis, quam iis, qui in fine vite
esse creduntur, ministrandum esse. Quòd optime confirmari
potest ex eo, quòd sit totius vite Christianae (vt inquit Con-
cil.) consummariuum. Secundò, si quilibet infirmus huius sa-
cramenti capax esset, eique valide ministrari posset, nulla ap-
paret sufficiens ratio, cur Ecclesia solis infirmis periculosus
hoc sacramentum concederet, & aliis denegaret: iniuste enim
videretur priuati tanto sacramenti fructu, quo ex institutio-
ne Christi capaces existunt.

16. Neque rationes in contrarium vigent. Ad locum Iaco-
bi respondeo, etsi non expresserit infirmitatis qualitatem, ex
Ecclesiae vlti, & praxi recepta satis expressam esse: siquidem
non permittit aliis infirmis, quam vita periclitantibus, Vnctio-
nem ministrari. Ad secundam ex Tridentino, nego, ex verbo,
presertim, indicari, quibus infirmis Vnctionem ministrari
posse: imò potius colligitur, solis periculo vite laborantibus
esse ministrandam: siquidem dixit Concilium, Vnctionem in-
firmis adhibendam esse illis, vt presertim, qui tam pericu-
losos decumbunt, vt in exitu vite constituti videantur. Notan-
dum, inquam, est verbum illud, *qui iam periculosos decumbunt*:
supponit, inquam, alios infirmos, quibus vnctio ministranda
est, periculosos decumbere debere, tamen non ita periculosos,
vt in exitu vite constituti censeantur: sunt enim gradus peri-
culi. Ad tertiam ex Florent. respondeo, forte vltimum esse, verbo,
debere, vt contrariae sententiae aliquam probabilitatem relin-
queret. Praeterquam quòd, cum Conc. in eo loco declarauerit,
huius sacramenti subiectum, & solum designauerit illud, de
cuius morte timetur; quòdlibet aliud censeat exclusisse, ta-
meti vltimum non fuerit verbo, *posse*; sed verbo, *debere*. Ad quar-
tam ex ratione petitam respondeo, hoc sacramentum non esse
ministrandum, nisi cum de periculo vite moraliter constet.
Neque inde fit, sacramentum inualidum esse, si forte in re pe-
riculum absit: quia, cum Christus Dominus huius sacramenti
ministracionem hominibus reliquerit, credendum est, sic eam
reliquisse, vt quoties prudenter iudicauerint infirmum peri-
culo vite laborare, concedere possint.

17. Superest dicendum, an semel, vel saepius hoc sacra-
mentum suscipi possit. Et quidem, durante eodem periculo
morbi, nullatenus repeti potest. Secus verò illo periculo sub-
blato, & nouo adueniente, secundum peritorum iudicium, ta-
meti non longum tempus praecesserit, sicut docet S. Thom.
in Supplem. q. 33. art. 2. & in 4. dist. 23. q. 2. arr. 4. Paludan. ibi. q. 4.
Syluest. verbo, Vnctio. q. 8. Emman. Sa. n. 4. Hentiq. lib. 3. c. 19. n. 3.
Suar. disp. 40. sect. 4. à n. 4. Coninch. disp. 19. dub. 8. Layman. lib.
5. sum. tract. 8. c. 4. in fine. Valen. disp. 8. q. 2. p. 2. in fine. Bonac.
disp. 7. q. v. n. 6. n. 4. & alij. Prior pars, scilicet, durante eo-
dem periculo, repeti non posse, constat, tum ex praxi Ecclesiae,
tum ex sufficiencia huius sacramenti, quòd semel legitime sus-
ceptum, sufficientissimum est ad roborandum, & manendum
infirmum in eo periculo constitutum aduersus Diaboli insidias.

Secundam partem, scilicet, repeti Vnctionem posse, nouo pe-
riculo adueniente, etiam Ecclesiae praxi confirmat: & probat
ratio: quia hoc sacramentum institutum est, vt firmissimum
infirmorum vite periclitantium praesidium. Cum igitur non
tantum semel, sed saepe quis infirmari possit cum periculo vi-
tae, deuit, vt toties hoc praesidium applicaretur. Quòd satis
indicat Concilium asserens, solum Baptismum, Confirmatio-
nem, & Ordinem imperire characterem, tacite indicans, re-
liqua Sacramenta repeti posse.

PUNCTVM VII.

De Ministro Vnctionis.

1. Nullus alius à Sacerdote est minister.
2. Sacerdos tamen, esto degradatus, verum Sacramentum con-
ficiet.
3. Vt licite Sacerdos ministrat, iurisdictionem habere debet.
4. Ex ratiobatione de futuro hoc Sacramentum ministrari potest.
5. Si Parochus nolit ministrare, nec dare alteri licentiam, qui-
libet Sacerdos potest ex praesumpta Episcopi, vel Pontificis
facultate sacramentum conficere.
6. Vnus tantum Sacerdos requiritur, nec debent esse plures.
7. Necessitate urgente, plures adhiberi possunt.
8. Quilibet ex dictis Sacerdotibus necessario vnctionem simul
cum forma praestare debet, neque potest vnus vnctionem,
& alter formam conficere.

1. Sacerdotem, & neminem alium extrema Vnctionis Mi-
nistrum esse docuit Florentinum Concilium in illo de-
creto de Armenis, & Trident. sess. 14. c. 3. & can. 4. & colligitur
aperte ex illo Iacobi 5. Inducat Presbyteros. Nominem enim Pres-
byteri in nouo Testamento solos Sacerdotes intelligi probat
Paulus 1. ad Timoth. 4. Cum impositione manuum Presbyte-
ri, & Innocent. 1. epist. ad Decentium. Analect. epist. 2. decretal.
Cyrill. lib. 2. in Leuitic. Chrysostr. lib. 3. de sacerdotio. c. 6. Ratio
est voluntas Christi. Congruentia desumi debet ex eo, quòd
hoc sacramentum institutum sit ad sanctificandos fideles,
cuius officium ad Sacerdotes pertinet; & ex eo, quòd dignita-
ti huius sacramenti conueniebat, ne per alios, quam per Mi-
nistros consecratos concederetur, praecipue cum in hoc sacra-
mento non adit ea necessitas, quae in Baptismo, ob quam Ba-
ptismus à quolibet ministrari permittitur. Hinc fit, minist-
rum hoc sacramentum ab alio, quam à Sacerdote, nullius effe-
ctus esse: quia ad essentiam sacramenti necessario concurrere
debet causa efficiens, quae est minister à Christo institutus.
Neque obstat Innocent. 1. in dicta epist. ad Decentium, asse-
rens, non solum Presbyteris, sed omnibus etiam Christianis
licitum esse, vt oleo sacro in sua, & suorum necessitate vngen-
do: quia non de vnctione sacramentali, sed de vnctione pia, &
deuota intelligendum asserunt Alphons. de Castro lib. de hu-
res. verbo, Extrema Vnctio, & Sotus in 4. dist. 23. quest. 2.
art. 1. teste Valentia 1. a. disp. 81. q. 2. p. 1. Quòd si de vnctione sa-
cramentali Innocentius loquatur, vt manifestè colligi videtur
ex contextu, praecipue cum in fine concludat, hanc vnctio-
nem genus esse sacramenti, dicendum cum eo Iansenio in c. 8.
Marci, & ibi Maldonato, Bellarmin. lib. 1. de hoc Sacramento. c.
9. Suar. disp. 43. sect. 1. in fine. Agid. de Coninch. disp. 19. dub. 8.
n. 27. Innocentium locutum esse, non de vltimo actio huius sa-
cramenti, seu de illius ministracione: sed de vltimo passivo, hoc
est, de illius susceptione, quam asserit, cuiuslibet Christiano in
sua, & suorum necessitate licere, vocando, scilicet, Presbyte-
ros, qui se, & suos in necessitate vngant.

2. At eo ipso, quo quis sacerdos est constitutus, licet degrada-
tus, vel excommunicatus existat, valide hoc sacramentum con-
ficere potest, quia retinet sacerdotij qualitatem, quae sola re-
quisita est in Ministro ad sacramentum hoc valide conficien-
dum, vt aperte colligitur ex Iacobo, & ex Florentino, & Tri-
dentino. Neque hoc sacramentum, sicuti Penitentia, administratur
per modum iudicij, & sententiae, vt iurisdictione ex postulat
in Ministro ad illius valores sed administratur, tunc vnctionem
deprecatione, quae actio non essentialiter exigunt iurisdic-
tionem. Ergo quilibet simplex sacerdos valide hoc sacra-
mentum ministrare potest. Atque ita docuit Suar. tomo 4. in 3. part.
disp. 43. sect. 1. n. 4. Bonac. disp. 7. de Sacram. q. v. n. 4. n. 3.

3. Verum, esto, valide quilibet sacerdos hoc sacramentum
ministrare possit, illicite tamen ministraret, nisi iurisdictionem
habeat in infirmo ab Ecclesia non impeditam: ac proinde
nisi Parochus sit, vel à Parocho potestatem habeat. Quia p-
sere fideles spiritali sacramentorum cibo munus est Pato-
ris, vt rectè notatur Valent. disp. 8. quest. 2. p. 1. Coninch. disp.
19. dub. 8. n. 28. Layman. tract. 8. c. 6. n. 1. Bonac. disp. 7. quest.
vnic. p. 4. n. 5. & colligitur aperte ex Clem. 1. de privileg. vbi
Religiosi exempti, qui hoc sacramentum abque Parochi li-
centia administrare praesumunt, ligantur excommunicatione
Pontifici referuata; quam tamen non contrahunt alij Clerici
saeculares.

4. Ab hac illicita ministracione excusantur, tum Religiosi,

tum alij Clerici faculares, si ex rati habitatione de futuro probabilitate presumpta administrent, vti docuerunt in presentibus Valent. d. disp. 8. q. 2. p. 1. Emm. Sa verb. Extrema Vnctio, n. 8. quia actiones, quae non vt valide, sed, vt licite fiant, consensum alterius expostulant, si hic probabiliter praesumatur, licite sunt iure sic disponende.

5. At si contingat casus, quo infirmus Vnctione indigeat; Parochus vero, vel non possit, vel nolit ministrare, nec alteri Sacerdoti facultatem concedere; communiter Doctores docent, teste Valent. disp. 8. q. 2. p. 1. Coninch. disp. 19. dub. 9. Layman. lib. 5. tract. 8. cap. 5. numer. 2. Suar. disp. 44. sect. 2. n. 3. Henric. lib. 3. cap. 13. n. 4. Bonac. disp. 7. de Vnctione quae est vnic. p. 4. n. 6. quemlibet Sacerdotem non excommunicatum, nec suspensum posse, & debere Vnctionem ministrare; quia eo casu ex licentia Episcopi, vel Summi Pontificis ministrat, qui consensum Parochi defectum supplet. Non enim praesumentium est, velle Ecclesiam, ob iniquitatem Parochi, priuare infirmum eo salutari praesidio, forte ad aeternam salutem necessario.

6. Dixi, solum sacerdotem esse Ministrum huius sacramenti: sed an vnus, vel plures, nonnulla est difficultas ob Iacobum dicitur: *Inducatur quis in vobis: inducat Presbyteros.* Si enim vnus tantum Presbyter, inducendus esset ab infirmo, non assereret Iacobus, Presbyteros inducendos. Ceterum dicendum est, vnicum Sacerdotem sufficere, vt probat praxis, & vtius Ecclesiae, & Tridentin. & Trident. assentientia, Ministrum huius sacramenti esse Sacerdotem. Neque repugnat Iacobus, tametsi dixerit: *Inducatur Presbyteros.* Sumit enim plurale pro singulari, vt est frequens in sacro eologio, iuxta illud Math. 27. *Et Larone improperabant ei cum tamen, vt constat ex Luca 23. vnus tantum improperabat.*

7. Quinimo extra necessitatem illiciti plures ministri adhiberentur, cum iuxta usum, & praxim Ecclesiae omnes vntiones ab eodem ministro, si fieri potest, peraguntur. At, stante necessitate non solum valide, sed licite a plerisque ministris confici hoc sacramentum potest. Necessitas autem potest intrinsece vel ex parte Ministri, si inter vngendum deficiat, vel ex parte infirmi, si timeatur decessurus, antequam omnes vntiones ab eodem Ministro perficiantur. His enim casibus asserunt Suar. disp. 43. sect. 2. a. n. 4. Coninch. disp. 19. dub. 9. in fine. Layman. lib. 5. tract. 8. c. 5. a. n. 3. Bonac. aliis relictis, disp. 7. de vnt. q. vnic. p. 4. n. 8. q. 9. posse, & debere plures sacerdotes concurrere ad conficiendum vntionem. Et quidem si necessitas viget ex parte infirmi adhiberi possunt plures Sacerdotes, quorum singuli suas vntiones sub suis formis peragant. Si vero ex parte Ministri contingit necessitas, alius sacerdos perficere debet vntiones, quas sacerdos deficiens omisit. Nam clero, quemlibet vntio sub sua forma sacramentum essentialiter non constituat, sicuti constituit panis consecratio non consecratur: at habet suam perfectam significationem per se ordinatam ad conficiendum cum aliis vntionibus vnicum sacramentum, id eoque ab vnicio sacerdotis complecti facta repetenda non est, sed ea supposita alia sunt peragenda.

8. Illud vero est omnino certum, vt tradunt Suar. Coninch. Layman. Bonac. & alij supra, nullatenus posse a diuersis Sacerdotibus, quorum vnus vntionem, alter formam proferat, sacramentum hoc perficere, sed necessarium debere eundem sacerdotem vngere, & formam proferre, vt satis indicauit Iacobus cum dicit: *Inducatur Presbyteros qui orant super eum vngentes eum, &c.* Illi enim Presbyteri, qui super infirmum, orare debent, hoc est, formam huius sacramenti proferre, simul vngere debent. Non enim orare debent, nisi vngentes, neque vngere, nisi orantes. Praeterquam quod verba forma, *Per hanc sanctam Vnctionem*, cum practica sint, nullo modo significant actionem ab alio factam, sed factam ab eo, qui formam profert.

PUNCTVM VIII.

De obligatione, tum fidelium suscipiendi hoc Sacramentum, tum Parochi illud ministrandi: & de ritibus obseruandis in illius administratione.

- 1. Non est praecipuum de suscipiendi hoc Sacramentum.
- 2. Si absque causa iusta illius susceptio omittatur, peccatum est veniale.
- 3. Ex accidenti peccatum esse potest mortale illius omisso.
- 4. Quae sit obligatio Parochi ministrandi hoc Sacramentum.
- 5. Qualiter tempore pestis tenetur Parochus.
- 6. Qualiter alij Sacerdotes.
- 7. Quam dispositionem habere debeat Sacerdos, vt ritè ministrat: & suscipiens vt ritè suscipiat.
- 8. Qualiter Sacerdos debeat esse a censura liber, vt ritè hoc Sacramentum ministrat.
- 9. Praesente Parocho excommunicato non tolerato, simplex Ferd. de Castro, Sum. Moral. Pars IV.

- sacerdos administrare debet, secus si toleratus sit.
- 10. Suscipiens ab omni censura debet esse liber.
- 11. De ritibus obseruandis. Et primò, quibus vestibus sacris indutus ministrare sacerdos debet.
- 12. Adhibendus est minister.
- 13. De orationibus, & exhortationibus praemittendis.
- 14. Recitandi sunt Psalmi ab adstantibus.
- 15. Qualiter vntiones peragenda sunt.
- 16. Illis peractis sunt partes abstergenda.
- 17. Parata ministratio quid faciat Sacerdos.
- 18. An hoc sacramentum ante Viaticum, vel sumpto Viatico debeat ministrari.

N Vllum esse praecipuum impositum fidelibus recipiendi hoc sacramentum, communis sententia docet cum D. Thom. in 4. dist. 13. artic. 1. quast. 3. Paludan quast. 3. Soto quast. 1. artic. 1. Nauar. cap. 22. numer. 16. Couarr. cap. Alma 2. part. 8. 2. numer. 6. Suarez disput. 44. sect. 1. numer. 1. Coninch. disput. 19. dub. 10. Layman. tract. 8. cap. 7. Bonacia disput. 7. quast. vnica. part. 5. numer. 1. Emmanuele Sa verbo, Extrema Vnctio, numer. 5. & aliis. Etenim hoc sacramentum non est institutum, vt medium necessarium ad peccatorum remissionem; Baptismo namque, & poenitentia remittuntur peccata: neque item est medium vnicum, quo infirmus infidias, & tentationes inimici superare debeat: cum id mediis orationibus, & sacrificio obtinere possit: ergo ex vi institutionis huius sacramenti non obligantur fideles ad illud suscipiendum. Praecipuum autem diuinum de hac susceptione nullum est: nam Iacobus hoc sacramentum promulgans nullum verbum protulit obligationem apertam inducens: illa enim verba *Inducatur quis in vobis: inducat Presbyteros* satis conuenienter de consilio intelligi possunt. Ex Pontificibus vero, & Conciliis nullatenus haec obligatio colligitur. Nam esto Concilium Colonien. part. 7. cap. 50. dixerit: *Est autem vntio impendenda cum expositione vntionis, & mandati apostolici, quod sic habet: Inducatur quis in vobis.* nomen, mandatum, late sumendum est, prout ordinationem superioris, & illius voluntatis expressionem significat, vel referendum est ad mandatum de ritu, & forma, sub qua hoc sacramentum ministrandum est, non ad vnum illius. Trident. verò sess. 14. cap. 3. c. 10, dixerit, non posse a fidelibus sine peccato contemni, quod vetillimum est, non inde fideles arctantur per se illud sacramentum recipere: siquidem absque vilo contemptu omittere possunt, sicuti omittunt alia media ad salutem maxime vtilia. Ex consuetudine autem, quae communiter viget apud omnes fideles, suscipiendi hoc sacramentum, non potest obligatio stricta colligi: quia illud non vt necessarium, sed vt maxime vtile recipiunt. Denique, si susceptio huius sacramenti in praecipuo esset mortalis, sicuti est susceptio Poenitentiae, & Eucharistiae, tempore interdicti permitteretur, vt permituntur Poenitentia, & Eucharistia, contra textum in cap. *Quod in re de poeniten. & remiss.*

2. Verum esto, fideles per se nullo praecipuo teneantur ad huius sacramenti susceptionem; non est dubium, saltem peccati venialis reos esse, si absque vlla iusta causa (quae raro contingit) illius susceptionem omittant, vt docuit Coninch. disp. 19. dub. 10. n. 30. Layman. lib. 5. sum. tract. 8. in c. 7. in princ. & supponit Suarez disp. 44. sect. 1. n. 4. quia contra rationem est, tam salutiferum salutis remedium in occasione ita urgenti, & periculosa negligere. Sed, quia aliis remediis, licet non aequè bene, iuuari possunt; ea de causa non est mortalis illius omisso, tamen si contrarium sentiat Petr. de Soto lect. 2. de extrema Vnctione.

3. Ex accidenti autem certum est peccare posse mortaliter infirmum, hoc Sacramentum omittentem. Primò, si omittat ex contempta, qui vix esse potest absque haeresi. Non enim contemnere censetur, qui ex negligentia, & acedia omittit; vel qui omittit, quia non reputat sibi necessarium, vt bene Emm. Sa verb. Extrema Vnctio, n. 5. Suar. disp. 44. sect. 1. n. 6. sed, qui omittit, nihil hoc Sacramentum aestimans, quod, vt dixi, sine errore in fide consistere vix potest. Secundò, est peccatum mortale, si ex illius omissione scandalum generetur, vt docent ex communi sententia, Emm. Sa, Suar. loc. alleg. Coninch. disp. 19. dub. 10. n. 30. Laym. c. 7. m. 2. Bon. disp. 7. q. vn. pun. 5. n. 10. Hoc autem scandalum regulariter censetur datum, vt bene aduertunt Coninch. & Laym. supra, si rogatus infirmus, an velit sibi Vnctionem deferri, nulla adhibita causa respuat absolute. Secus, si asserat paratus commodiori tempore suscipitur. Scandalum verò, quod ex hac omissione timeri probabiliter debet, vt ratione illius peccatum sit mortale, est, si inde alij occasionem sumant sacramenta salutis parui pendendi, de infirmi spirituali, & aeterna salute male sentiedi, & familia, &c. Tertio, mortale erit peccatum, si cõscious peccati mortalis nulli aliud sacramentum recipere potest: quod certe vix contingit, si ipse ratione vtatur, cum sacerdos, qui ministraturus est Vnctionem, & Poenitentiae sacramentum ministrare possit, & debeat. Sed dato, quod Sacerdos nolit, vel non possit Poenitentiae Sacramentum ministrare: adhuc non est ita certa obligatio in-

